

Kulturutskottets betänkande 2019/20:KrU9

Kulturarvsfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. museifrågor, gestaltad livsmiljö, byggande och förvaltning av värdefulla kulturmiljöer samt världsarv, främst med hänvisning till pågående arbete.

I betänkandet finns 13 reservationer (M, SD, C, V, KD, L) och ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Utskottets överväganden.....	9
Museifrågor	9
Statligt stöd till vissa verksamheter	11
Repatriering av samiska kvarlevor	14
K-märkning av fartyg	14
Fornfynd	15
Kostnadsansvar vid arkeologiska undersökningar	16
Gestaltad livsmiljö.....	18
Världsarv	20
Jakt med löshund	21
Hågkomst	22
Motioner som bereds förenklat.....	24
Reservationer	29
1. Museifrågor, punkt 1 (M)	29
2. Museifrågor, punkt 1 (SD).....	30
3. Museifrågor, punkt 1 (L)	31
4. Statligt stöd till vissa verksamheter, punkt 2 (SD)	32
5. Repatriering av samiska kvarlevor, punkt 3 (M, C).....	33
6. K-märkning av fartyg, punkt 4 (SD).....	34
7. Kostnadsansvar vid arkeologiska undersökningar, punkt 6 (KD).....	34
8. Kostnadsansvar vid arkeologiska undersökningar, punkt 6 (L).....	35
9. Gestaltad livsmiljö, punkt 7 (M).....	36
10. Gestaltad livsmiljö, punkt 7 (SD)	37
11. Världsarv, punkt 8 (SD).....	38
12. Jakt med löshund, punkt 9 (SD)	39
13. Hågkomst, punkt 10 (V)	40
Särskilt yttrande	41
Repatriering av samiska kvarlevor, punkt 3 (V).....	41
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	42
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	42

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Museifrågor

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:801 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–5,

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 9 och

2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 10.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (L)

2. Statligt stöd till vissa verksamheter

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 7,

2019/20:848 av Niklas Karlsson (S),

2019/20:1521 av Marie-Louise Hänel Sandström och David Josefsson (båda M),

2019/20:2187 av Lars-Arne Staxäng och Sten Bergheden (båda M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:2863 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 1,

2019/20:3184 av Runar Filper (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2019/20:3336 av Niklas Karlsson (S).

Reservation 4 (SD)

3. Repatriering av samiska kvarlevor

Riksdagen avslår motion

2019/20:3245 av Linda Ylivainio m.fl. (C) yrkande 8.

Reservation 5 (M, C)

4. K-märkning av fartyg

Riksdagen avslår motion

2019/20:614 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkandena 32 och 33.

Reservation 6 (SD)

5. Fornfynd

Riksdagen avslår motion

2019/20:1229 av Daniel Andersson (S).

6. Kostnadsansvar vid arkeologiska undersökningar

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1077 av Betty Malmberg (M),

2019/20:2802 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 38 och

2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 55.

Reservation 7 (KD)

Reservation 8 (L)

7. Gestaltad livsmiljö

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:347 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2019/20:401 av Per Lodenius (C),

2019/20:608 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkandena 10 och 12,

2019/20:959 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5,

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 10 och

2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 27.

Reservation 9 (M)

Reservation 10 (SD)

8. Världsarv

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:337 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2019/20:599 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 8.

Reservation 11 (SD)

9. Jakt med löshund

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:308 av Magnus Persson (SD) och

2019/20:700 av Kjell-Arne Ottosson (KD).

Reservation 12 (SD)

10. Hågkomst

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:141 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V),

2019/20:688 av Kjell-Arne Ottosson (KD) och

2019/20:1228 av Magnus Manhammar (S).

Reservation 13 (V)

11. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1 av Robert Stenkvis (SD),

2019/20:3 av Robert Stenkvis (SD) yrkandena 1 och 2,

2019/20:65 av Magnus Oscarsson (KD),

2019/20:66 av Magnus Oscarsson (KD),

2019/20:115 av Jonas Andersson i Linköping (SD),

2019/20:339 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 1,

2019/20:344 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,

2019/20:355 av Aron Emilsson m.fl. (SD),

2019/20:356 av Aron Emilsson m.fl. (SD),

2019/20:484 av Anders Åkesson och Per Schöldberg (båda C),
2019/20:491 av Peter Helander och Anders Åkesson (båda C),
2019/20:555 av Adam Martinen m.fl. (SD) yrkande 6,
2019/20:604 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 26,
2019/20:692 av Magnus Oscarsson (KD),
2019/20:709 av Mattias Bäckström Johansson och Anne Oskarsson
(båda SD),
2019/20:801 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 6,
2019/20:853 av Johan Andersson (S),
2019/20:1054 av Runar Filper (SD),
2019/20:1070 av Anders Hansson (M),
2019/20:1095 av Björn Söder m.fl. (SD),
2019/20:1127 av Pia Nilsson (S),
2019/20:1659 av Marta Obminska (M),
2019/20:1684 av Runar Filper (SD) yrkande 3,
2019/20:1852 av Ingela Nylund Watz (S),
2019/20:1933 av Robert Hannah (L),
2019/20:2136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S),
2019/20:2576 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol
(båda M),
2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 5,
2019/20:2853 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 9,
2019/20:2953 av Edward Riedl (M),
2019/20:3043 av Laila Naraghi m.fl. (S),
2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 9,
2019/20:3081 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2,
2019/20:3143 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda
SD) yrkande 3 och
2019/20:3201 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD).

Stockholm den 26 mars 2020

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Lawen Redar (S), Angelika Bengtsson (SD), Michael Rubbestad (SD), Mats Green (M), Josefin Malmqvist (M), Magdalena Schröder (M), Maria Stockhaus (M), Solveig Zander (C), Anna Johansson (S), Anna-Caren Säterberg (S), Fredrik Lundh Sammeli (S), Rikard Larsson (S), Karin Rågsjö (V), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Karolina Skog (MP) och Hans Eklind (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20 om bl.a. museifrågor, byggande och förvaltning av värdefulla kulturmiljöer samt världsarv. Av dessa behandlas 38 yrkanden i förenklad form eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Bygdegårdarna, Våra Gårdar och Folkets Hus och Parker (Samsam) informerade utskottet om sin verksamhet vid sammanträdet den 22 oktober 2019. Statskontoret presenterade sin analys av Nationalmuseum vid utskottssammanträdet den 5 december 2019. Riksrevisor Helena Lindberg presenterade Riksrevisionens granskning av fri entré-reformen (RiR 2019:39) vid utskottets sammanträde den 14 januari 2020. Den 13 februari 2020 informerade Länsmuseernas samarbetsråd om sin verksamhet vid utskottets sammanträde och den 20 februari 2020 presenterade Sveriges Museer sin verksamhet på utskottssammanträdet.

Under ärendets beredning har det kommit in två skrivelser, en från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) om fornfynd (dnr 1144-2019/20) och en från Birgittastiftelsen om Sancta Birgitta Klostermuseum (dnr 1483-2019/20).

Bakgrund

Nationella kulturpolitiska mål

Riksdagen beslutade i december 2009 om nationella kulturpolitiska mål (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145). Målen är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Följande prioriteringar för en förnyad kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116, bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281) har utarbetats för att det offentliga kulturarvsarbetet ska kunna vidareutvecklas och kulturarvets värden komma hela samhället till del:

- Det gemensamma kulturarvet blir en angelägenhet för alla.
- Det offentliga samtalet vidgas och fördjupas.
- Medskapande och engagemang främjas.

Nationella mål för kulturmiljöområdet

I enlighet med de nationella mål för kulturmiljöarbetet som riksdagen antog 2013 (prop. 2012/13:96, bet. 2012/13:KrU9, rskr. 2012/13:273) ska det statliga kulturmiljöarbetet främja

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Nationella mål för gestaltad livsmiljö

Riksdagen antog i maj 2018 följande nationella arkitektur-, form- och designpolitiska mål: Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Detta ska uppnås genom att

- hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden
- kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids
- det offentliga agerar förebildligt
- estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas
- miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla
- samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt.

Det nationella målet ska vara styrande för statens initiativ när det gäller arbetet med gestaltade livsmiljöer, arkitektur, form och design och kan vara vägledande för kommuner och landsting. Målet kompletterar andra nationella mål som berör den gestaltade livsmiljön (prop. 2017/18:110, bet. 2017/18:CKrU1, rskr. 2017/18:316).

Museilagen

Museilagen (2017:563) trädde i kraft den 1 juli 2017 med det huvudsakliga syftet att stärka museernas oberoende och status som kunskapsinstitutioner (prop. 2016/17:116, bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281). Museilagen innehåller bestämmelser om det allmänna museiväsendet, dvs. museer som drivs av staten, landstingen och kommunerna samt t.ex. stiftelsemuseer vars styrelser i huvudsak utses av det allmänna.

Lagen definierar ett museum som en institution som är öppen för allmänheten och som förvärvar, bevarar, undersöker, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och människans omvärld. Samtliga verksamhetsdelar ska vara uppfyllda för att en institution ska betraktas som ett museum. Lagen utgår från att det övergripande ändamålet för museerna i det allmänna museiväsendet är att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Allmänna utgångspunkter för museernas arbete med samlingsförvaltning, kunskapsupbyggnad och publik verksamhet anges i lagen.

Kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen tillämpas sedan 2011 för fördelning av statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet. För 2020 uppgår anslaget 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet till drygt 1,5 miljarder kronor. Medlen får användas till regionala och lokala kulturverksamheter inom följande områden:

- professionell teater-, dans-, och musikverksamhet
- museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete
- biblioteks-, läs- och litteraturfrämjande verksamhet
- professionell bild- och formverksamhet
- regional enskild arkivverksamhet
- filmkulturell verksamhet
- främjande av hemslojd.

Utskottets överväganden

Museifrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om museernas roll som självständiga institutioner, förtydliganden i museilagen, nedläggning av Världskulturmuseet i Göteborg, faddersystem för gallrade kulturarvsföremål, om Öppna museer och avveckling av fri entré-reformen samt om internationellt samarbete mellan museer och konsthallar. Utskottet hänvisar till pågående insatser.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD) och 3 (L).

Motionerna

Lotta Finstorp m.fl. (M) tar i kommittémotion 2019/20:3048 yrkande 9 upp museernas roll som självständiga institutioner. Motionärerna anför bl.a. att varje museum, inom ramen för sitt uppdrag, ska kunna fatta beslut om hur man bäst breddar publiken och når nya grupper.

I kommittémotion 2019/20:801 yrkar Aron Emilsson m.fl. (SD) att museilagen bör ändras, bl.a. med förtydligande om att museerna bör vila på vetenskaplig grund (yrkande 1). I samma motion förespråkar motionärerna att Världskulturmuseet i Göteborg, som är en del av Statens museer för världskultur, läggs ned (yrkande 2). Vidare vill motionärerna att ett faddersystem för gallrade kulturarvsföremål utreds (yrkande 3) samt att det inrättas en fond kallad Öppna museer och att fri entré-reformen avvecklas (yrkandena 4 och 5). Motionärerna menar att deras förslag uppfyller det de anför är museipolitikens uppgift, att i alla avseenden sträva efter en evidensbaserad kunskapsförmedling utifrån samlingar och undvika att bli plattformar för vissa politiska idéer eller ideologier.

Christer Nylander m.fl. (L) anför i kommittémotion 2019/20:3070 yrkande 10 att internationellt samarbete mellan museer och konsthallar bör underlättas. Motionärerna tar upp problematiken kring lån av verk från utlandet, såsom verkets proveniens och Tullverkets krav att museerna ska göra en deposition motsvarande momsen på värdet av utställningar lånade utanför Europa.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill referera till museilagens (2017:563) definition av ett museum som en institution som är öppen för allmänheten och som förvärvar, bevarar, undersöker, förmedlar och ställer ut materiella och immateriella vittnesbörd om människan och människans omvärld och att samtliga verksamhetsdelar ska vara uppfyllda för att en institution ska betraktas som ett museum.

När riksdagen fattade beslut om museilagen (prop. 2016/17:116, bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281) lyfte utskottet fram att varje museums föremålssamling är unik och att uppgiften är att tillgängliggöra samlingarna, såväl för besökare som för forskningsändamål. Utskottet vill i sammanhanget också referera till museilagens skrivningar om att ett museum ska bidra till forskning och annan kunskapsuppbyggnad, bl.a. genom att ha hög kompetens inom sitt ämnesområde (8 §).

I museilagen bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om att de statliga museerna får överlåta föremål ur sina samlingar till andra museer inom det allmänna museiväsendet. I förordningen (2017:564) om statliga museers förfogande över museiföremål föreskrivs att de statliga museerna genom gåva får överlåta museiföremål som har ett begränsat kulturhistoriskt och vetenskapligt värde till annan offentlig verksamhet, till museer utanför det allmänna museiväsendet och till ideell kulturarvsverksamhet. Riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen om att regleringen tydligare bör utgå från varje museums kompetens att avgöra museiföremåls värde i olika sammanhang och för olika aktörer oavsett huvudmannskap (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91 punkt 9). Tillkännagivandet är inte slutbehandlat. Utskottet vill också hänvisa till att RAÄ under 2017 utarbetade rapporten God samlingsförvaltning som ett stöd för museer i gallringsprocessen. Rapporten tar upp såväl etiska som juridiska förutsättningar för gallringsbeslut och resonerar om konsekvenser av oetiska gallringsbeslut.

Utskottet noterar vidare att RAÄ, i redovisningen av sitt regeringsuppdrag att följa och redovisa hur museilagen tillämpas, kommer till slutsatsen att museilagen har fått en konkret och empiriskt belagd effekt på samlingsförvaltningen när det gäller vård och bevarande, gallring samt användande av samlingen för att nå verksamhetens övergripande mål. Studien påvisar också att det bedrivs mycket forskning och kunskapsuppbyggnad vid museerna i Sverige och att sektorn vill utveckla samverkan mellan museer och lärosäten. Rapporten bereds för närvarande i Regeringskansliet.

I sin granskning av fri entré till statliga museer (RiR 2019:39) rekommenderar Riksrevisionen regeringen att tydliggöra syfte och mål med fri entré, utveckla en uppföljning av fri entré som tillgodoser både regeringens och museernas informationsbehov samt säkerställa att fri entré inte får en negativ påverkan på museernas förutsättningar att utföra sina huvuduppdrag. Regeringen ska lämna en skrivelse i ärendet till riksdagen senast den 20 april 2020.

Utskottet vill också i sammanhanget nämna Sveriges Museers enkätundersökning i november 2019 bland sina medlemsinstitutioner om det ekonomiska läget i relation till möjligheterna att bedriva verksamhet utifrån bl.a. museilagens skrivningar om samlingsförvaltning och samhällsroll. Här ska vidare nämnas RAÄ:s regeringsuppdrag att, i samverkan med de regionala museerna och andra relevanta aktörer, göra en genomlysning av

förutsättningarna för de regionala museernas verksamhet. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Kulturdepartementet) senast den 31 januari 2021.

Vad gäller internationell samverkan mellan konstmuseer och frågor om proveniens, dvs. uppgifter om ett värdefullt objekts ursprung, historia om ägare och annan historia, kan utskottet konstatera att tull- och momsregler omfattas av EU-regleringar. Utskottet noterar vidare att såväl Moderna museet som Nationalmuseum arbetar aktivt med ut- och inlån av konst som ett led i att sprida statligt ägd konst mellan länder. Nationalmuseum startade under 2019 ett program av turnerande utställningar för visning i Sverige och utomlands. Moderna museet har bl.a. i uppdrag att se till att svenska konstnärer medverkar i de stora biennialerna i världen. Vad gäller proveniens kan nämnas att Moderna museet under 2018 initierade ett forskningsprojekt utifrån arkivmaterial tillsammans med Nationalmuseum och Dansmuseet.

Utskottet menar att insatser görs för att följa upp intentionerna med såväl museilagen som fri entré-reformen samt att det pågår ett strategiskt internationellt samarbete för utbyte av konst. Många av frågorna bereds därtill i Regeringskansliet. Utskottet finner därför inga skäl att rikta tillkännagivanden till regeringen i enlighet med yrkandena. Utskottet finner heller inga skäl att tillstyrka motionsyrkandet om att lägga ned Världskulturmuseet i Göteborg. Utskottet avstyrker därför motionerna 2019/20:801 (SD) yrkandena 1–5, 2019/20:3048 (M) yrkande 9 och 2019/20:3070 (L) yrkande 10.

Statligt stöd till vissa verksamheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ett nationellt centrum för det fotografiska kulturarvet, värnandet av försvarshistoriskt arv, skydd av varvsindustri och motorhistoriskt kulturarv, inrättande av en kulturarvsfond, kunskap om Argentinasvenskarnas dialekter och kulturer samt stöd till konstnärshem och samlingar. Utskottet hänvisar till befintliga satsningar.

Jämför reservation 4 (SD).

Motionerna

Niklas Karlsson (S) yrkar i motion 2019/20:848 att regeringen skyndsamt bör se över skapandet av ett nationellt centrum med ansvar för samordning av bevarandet av det fotografiska kulturarvet, stöd till kunskapsuppbyggnad inom området och förmedling av landets rika fotohistoria. I motion 2019/20:3336 yrkar Niklas Karlsson (S) att Sveriges varvsindustri är ett historiskt och kulturellt intresse som förtjänar att bevaras.

I motion 2019/20:1521 yrkar Marie-Louise Hänel Sandström och David Josefsson (båda M) att det försvarshistoriska arvet ska värnas som en

angelägenhet för hela Sverige. Det bör ses över vilka museer som har statlig finansiering och i vilken omfattning. Motionärerna anför att man är beroende av en stabil finansiering för att kunna utvecklas och underhållas. Lars-Arne Staxäng och Sten Bergheden (båda M) yrkar i motion 2019/20:2187 på en bättre möjlighet att tydligt främja det motorhistoriska kulturarvet i Sverige genom statligt kulturstöd (yrkande 1) och att regeringen och riksdagen skyndsamt tar fram lagstiftning som slår fast myndigheters skyldigheter och ansvar för motorhistoriska fordon och museiverksamheter samt till skydd för detta kulturarv (yrkande 3). Motionärerna refererar bl.a. till de förslag som RAÄ lagt fram i ärendet.

I kommittémotion 2019/20:620 yrkande 7 yrkar Robert Stenkvist m.fl. (SD) på att det ska inrättas en kulturarvsfond. Runar Filper (SD) yrkar i motion 2019/20:3184 på att regeringen bör uppmärksamma allmänheten om svenskbefolkningen i Argentina (yrkande 1), att kunskap bör samlas in om Argentinasvenskarnas dialekter och kulturer samt att detta bör bevaras och levandegöras (yrkande 2).

I motion 2019/20:2863 yrkande 1 vill Anna Sibinska m.fl. (MP) att regeringen tar fram en plan för bevarande, tillgängliggörande och utveckling av konstnärshem och samlingar. Utgångspunkten bör vara konstnärskapets betydelse i ett längre perspektiv samt att det finns ett lokalt engagemang.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis lyfta fram den tyngdpunktsförskjutning från centralt fattade beslut till ökat regionalt ansvar som kultursamverkansmodellen innebär.

Vad gäller ett fotografiskt centrum noterar utskottet Stiftelsen Nordiska museets fotografregister med information om närmare 2 700 svenska fotografier och att Moderna museets samlingar rymmer såväl donationer av kvarlätenkap som olika organisationers bildarkiv.

RAÄ har på uppdrag av regeringen utrett förutsättningarna för en lagstiftning till skydd för det rörliga kulturarvet. I sin återrapportering till regeringen i december 2019 föreslog RAÄ följande tillägg till 1 kap. 5 § kulturmiljölagen (1988:950):

Statliga och kommunala myndigheter ska ta hänsyn till intresset av att bevara och använda historiska transportmedel. Med historiska transportmedel avses äldre vägfordon, spårburna fordon, luftfarkoster och sjöfarkoster som inte är skyddade enligt 2 kap. 1 eller 2 kap. 1 a §§ i denna lag.

RAÄ presenterar också alternativa lösningar för att delvis uppfylla samma mål i form av utökade medel till anslaget 7:2 Bidrag till kulturmiljövård eller anslaget 7:4 Bidrag till arbetslivsmuseer. En utökning av k-märkning till att omfatta enskilda objekt inom övriga transportmedel är ett annat alternativ som förs fram i rapporten. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet. Utskottet noterar i sammanhanget att RAÄ i sitt regleringsbrev för 2020 fick i

uppdrag att, tillsammans med Statens maritima och transporthistoriska museer, verka för ökad kunskap och kunskapsspridning om historiska transportmedel. Vidare har regeringen beslutat att RAÄ under 2020 får lämna bidrag om högst 1 miljon kronor till insatser som syftar till att stärka bevarandet av historiska transportmedel.

Med anledning av yrkandet om att värna det försvarshistoriska arvet vill utskottet hänvisa till förordningen (2013:1007) om statsbidrag till försvarshistoriska museiverksamheter. Statsbidraget ska särskilt bidra till förståelse för 1900-talets försvarshistoriska utveckling och främja att historiska företeelser och händelseförlopp som är kopplade till den utvecklingen kan skildras på försvarshistoriskt betydelsefulla platser runt om i landet. Stödet avser bl.a. museipedagogik, samlingsförvaltning och digitalisering samt säkerhetsrelaterade frågor. Museerna och besöksmålen är spridda över hela landet. Huvuddelen behandlar Sveriges försvar under det kalla kriget. Ett mindre antal är inriktade på äldre tider. Många museer har en specialinriktning, t.ex. artilleri, sjöstridskrafter, stridsfordon, flyg eller infanteri. Andra visar upp fasta anläggningar. Sedan 2009 leder Statens försvarshistoriska museer och Statens maritima och transporthistoriska museer gemensamt nätverket Sveriges militärhistoriska arv (SMHA) som består av ett antal statliga och statligt stödda museer.

Vad gäller de svenskar som från mitten av 1800-talet till 1940-talet utvandrade till Sydamerika finns bl.a. forskning som bygger på tidigare opublicerat material i form av emigrantpoesi, minnesanteckningar, brev och muntligt traderade berättelser om Brasilienemigranternas ättlingar som grundade Villa Svea senare staden Oberá, i Argentina¹. Institutet för språk och folkminnen (Isof), som bl.a. har till uppgift att samla in, bevara och forska om dialekter, ortnamn, personnamn och folkminnen, har registrerat den här forskningen i sin databas.

Utskottet kan avslutningsvis konstatera att Statens kulturråd (Kulturrådet) 2015 fick ett regeringsuppdrag att göra en kartläggning av konstnärshem som är öppna för offentligheten och museer kopplade till enskilda konstnärskap i Sverige, som hade någon form av statligt bidrag och kunde anses vara av nationellt intresse. Uppdraget redovisades under 2016. Kartläggningen visade att verksamheterna många gånger är föränderliga. Bristande finansiering är en orsak men även instabila verksamhetsformer. Rapporten har inte lett till några samlade åtgärder från regeringens sida.

Mot bakgrund av ovanstående finner utskottet inga skäl att tillstyrka motionsyrkandena. Utskottet finner heller inga skäl att tillstyrka motionsyrkandet om en kulturarvsfond. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:620 (SD) yrkande 7, 2019/20:848 (S), 2019/20:1521 (M), 2019/20:2187 (M) yrkandena 1 och 3, 2019/20:2863 (MP) yrkande 1, 2019/20:3184 (SD) yrkandena 1 och 2 samt 2019/20:3336 (S).

---

¹ ISBN 9789188466464.

Repatriering av samiska kvarlevor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att staten ska säkerställa fortsatt återbördande av samiska kvarlevor. Utskottet hänvisar till nyligen gjorda insatser.

Jämför reservation 5 (M, C) och det särskilda yttrandet (V).

Motionen

I kommittémotion 2019/20:3245 yrkar Linda Ylivainio m.fl. (C) yrkande 8 om repatriering av samiska kvarlevor. Motionärerna anser det angeläget att staten skyndsamt säkerställer ett fortsatt återbördande av samiska kvarlevor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar de två vägledningarna om god samlingsförvaltning som Riksantikvarieämbetet utarbetat i samråd med Sametinget och de centrala museerna på uppdrag av regeringen. Vägledningen om återlämnande har även beretts med andra museer, institutioner och sakkunniga.

Utskottets bedömning är att myndighetens underlag är väl förankrade och ger god vägledning för enskilda museers arbete med att ta fram etiska riktlinjer och policyer för en god samlingsförvaltning i enlighet med museilagen (2017:563). Det är, som utskottet tidigare påpekat, viktigt att svensk praktik är föredömlig ur ett internationellt perspektiv vad gäller identifiering, repatriering och restitution (bet. 2016/17:KrU9).

Utskottet avstyrker därmed motion 2019/20:3245 (C) yrkande 8.

K-märkning av fartyg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utökad k-märkning av fartyg och utredning av förmåner för k-märkta fartyg. Utskottet hänvisar till gällande lagstiftning och befintlig medelstillsdelning.

Jämför reservation 6 (SD).

Motionen

Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkar i kommittémotion 2019/20:614 på utökad k-märkning av fartyg (yrkande 32) och på att förmåner för k-märkta fartyg utreds (yrkande 33). Motionärerna menar att k-märkning av fartyg kan bidra till att de i större omfattning kan uppmärksammas, bevaras och brukas.

Utskottets ställningstagande

Sedan 2001 k-märker Statens maritima och transporthistoriska museer fartyg i syfte att uppmärksamma, bevara och främja brukandet av dem så att det historiska arvet förvaltas. Utmärkelsen k-märkt kan sökas för fartyg som gått i yrkesmässig trafik under svensk flagg eller som på annat sätt främjar kunskapen om sjöfartshistorien i svenska farvatten. Utskottet noterar i sammanhanget att majoriteten av ansökningar om k-märkning beviljas och att det i dag finns 146 k-märkta fartyg.

Statens maritima och transporthistoriska museer beslutar i enlighet med förordningen (2011:1565) om statsbidrag till kostnader för vård av kulturhistoriskt värdefulla fartyg om ca 1 miljon kronor årligen i statsbidrag för kostnader för vård av kulturhistoriskt värdefulla fartyg. Därutöver ingår myndigheten i styrelsen för Svenska varv, ett nätverk som arbetar för att bevara och bruka varvsnäringens kulturarv samt lyfta fram varvshistoria som en del av det industriella kulturarvet.

Därmed avstyrker utskottet motion 2019/20:614 (SD) yrkandena 32 och 33.

Fornfynd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om bevarande av fornfynd som inte är begärliga. Utskottet hänvisar till gällande regelverk.

Motionen

I motion 2019/20:1229 yrkar Daniel Andersson (S) på bevarande av fornfynd som inte är begärliga. Motionären menar att det rimligen finns en marknad för denna typ av fynd och att det är bättre att de säljs på auktion än att de destrueras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill hänvisa till 2 kap kulturmiljölagen (1988:950) som bl.a. innehåller bestämmelser för skydd av fornlämningar och fornfynd. Ett fornfynd är ett föremål som kan dateras till före 1850, som saknar ägare och som påträffas i eller vid en fornlämning. I 2 kap. 5 § kulturmiljölagen regleras att den som påträffar ett fornfynd snarast ska anmäla det till länsstyrelsen eller Polismyndigheten.

Fynd som hittas vid en arkeologisk undersökning tillfaller staten. Staten får endast skänka bort sin egendom då det finns lagstöd. Enligt bestämmelserna i 2 kap. 17 § kulturmiljölagen får RAÄ genom fyndfördelning överlåta statens rätt till fornfynd på ett museum som åtar sig att förvalta det på ett tillfredställande sätt. Någon laglig möjlighet för RAÄ eller länsstyrelserna att ge bort fynd till privatpersoner eller privata organisationer finns därför inte.

Föreskrifter för uppdragsarkeologi, utgivna av RAÄ, definierar arkeologiskt fyndmaterial som påträffas i samband med en arkeologisk undersökning (KRFS 2017:1 och 2018:6). Det kan förutom föremål vara t.ex. geofakter och benmaterial från djur eller människa. I RAÄ:s riktlinjer betonas att gallring och kassering ska göras med stor försiktighet och motiveras utifrån bl.a. undersökningens vetenskapliga inriktning.

Utskottet vill i sammanhanget även referera till den skrivelse som inkommit i ärendet från RAÄ i vilken myndighet beskriver gällande regelverk och vad som är skillnaden mellan fornfynd och arkeologiska fyndmaterial.

Därmed avstyrker utskottet motion 2019/20:1229 (S).

Kostnadsansvar vid arkeologiska undersökningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår yrkanden om kostnadsansvar vid arkeologiska utgrävningar och villkoren för att inskränka nyttjandet av mark med större forn- och kulturlämningar. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservation 7 (KD) och 8 (L).

Motionerna

Betty Malmberg (M) yrkar i motion 2019/20:1077 på behovet av en översyn av kostnadsansvar vid arkeologiska utgrävningar. Motionären menar att jämte bättre samarbete mellan markägare och exploatörer samt ökad tydlighet om gällande regelverk behöver även kostnadsansvaret ses över.

I kommittémotion 2019/20:3243 yrkande 55 anför Larry Söder m.fl. (KD) att regeringen bör se över villkoren för inskränkningar av nyttjandet av mark med större forn- och kulturlämningar.

Robert Hannah m.fl. (L) anför i kommittémotion 2019/20:2802 yrkande 38 att det finns en målkonflikt mellan ökat bostadsbyggande och arkeologiska undersökningar. Motionärerna vill därför att förordningen (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer ses över.

Utskottets ställningstagande

Förordningen (2010:1121) om förvaltning av värdefulla kulturmiljöer reglerar att statsbidrag, i mån av tillgång på medel, får lämnas för vård av värdefulla kulturmiljöer, tillgängliggörande av värdefulla kulturmiljöer, framtagande av kunskapsunderlag, arkeologiska undersökningar vid bostadsbyggande och arkeologiska undersökningar vid mindre arbetsföretag.

Det är centralt att berörda aktörer har relevant kunskap och ges goda förutsättningar att samverka eftersom området styrs av skilda regelverk, bl.a. kulturmiljölagen (1988:950), miljöbalken, plan- och bygglagen (2010:900),

väglagen (1971:948), skogsvårdslagen (1979:429) och järnvägslagen (2004:519). I strävan att hitta en balans mellan nybyggnation och skyddande av kulturmiljöer har regeringen gett i uppdrag åt tio myndigheter att utarbeta vägledande strategier för kulturmiljöfrågor samt åt RAÄ att inom ramen för sitt uppdrag stödja och följa myndigheternas arbete med att ta fram och genomföra strategierna². Uppdragen redovisades under 2019 och RAÄ lämnade med sin slutrapport i början av 2020.

Enligt RAÄ är det inte enbart tio strategier som utarbetats utan en milstolpe som har nåtts där kulturmiljöarbetet flyttas från att vara en sektors angelägenhet till att involvera många fler.³ I strategierna framkommer inte enbart konflikter mellan mål inom olika politikområden utan även synergier mellan kulturmiljö och andra målsättningar. Det krävs dock enligt RAÄ fortsatt arbete för att genomföra de ambitioner som finns i strategierna och för att göra lämpliga avvägningar mellan kulturmiljöfrågorna och andra politikområden samt mellan den nationella och den regionala nivån. RAÄ pekar också på att myndigheternas förutsättningar för anslagsfördelning och möjligheter till samordning mellan olika anslag bör ses över samt att det behövs utökade resurser för att förvalta skyddade kulturmiljöer inom den statliga fastighetsförvaltningen.

Rapporterna bereds nu i Regeringskansliet och utskottet är inte berett att föregripa frågornas behandling. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:1077 (M), 2019/20:2802 (L) yrkande 38 och 2019/20:3243 (KD) yrkande 55.

---

² Boverket, Fortifikationsverket, Havs,- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Statens fastighetsverk, Statens jordbruksverk, Sveriges geologiska undersökning, Tillväxtverket och Trafikverket.

³ Uppdrag att stödja tio myndigheters utarbetande av vägledande strategier för kulturmiljöfrågor (dnr 02653-2017).

Gestaltad livsmiljö

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om konst och arkitektur i det offentliga rummet, ökad koordinering av gestaltning mellan kommuner, mål och riktlinjer för kulturell planering, trygghet och helhetssyn på kulturmiljöer, kulturmiljökompetens, stärkt skydd av kulturhistoriska byggnader, lärdomar av 1900-talets rivningsvåg samt utsmyckning av Tage Erlanders plats. Utskottet hänvisar till pågående insatser.

Jämför reservation 9 (M) och 10 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3048 yrkande 10 lyfter Lotta Finstorp m.fl. (M) fram frågan om konst och arkitektur i det offentliga rummet. Motionärerna menar att staten kan spela en viktig roll för att öka samverkan mellan arkitekter och konstnärer samt mellan myndigheter och kommuner för att värna kulturarvet under jord vid nybyggnation. Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) anför i kommittémotion 2019/20:3355 yrkande 27 om att krav på t.ex. gestaltning i högre utsträckning bör koordineras mellan kommuner.

Aron Emilsson m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2019/20:347 att nationella mål och riktlinjer bör främja kulturell planering (yrkande 1), att samordning mellan myndigheter för att trygga helhetssynen på kulturmiljöerna bör förstärkas (yrkande 2) och att en nationell översyn av lagstiftning och kommunal kompetens bör göras (yrkande 3). Även Roger Hedlund m.fl. (SD) lyfter i motion 2019/20:608 fram behovet av kulturmiljökompetens (yrkande 10) och om ett stärkt skydd för kulturhistoriska byggnader (yrkande 12). Likaså yrkar Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) i kommittémotion 2019/20:959 på att kommunernas kulturmiljökompetens behöver stärkas (yrkande 3) och att regeringen bör ta fram förslag om hur lärdomar kan dras av rivningsvågen under 1900-talet och förhindra en liknande rivningsvåg (yrkande 5).

I motion 2019/20:401 yrkar Per Lodenius (C) att riksdagen bör ta ansvar för konstnärlig utsmyckning vid Tage Erlanders plats. Motionären menar att det i dag är en anonym plats.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har fattat beslut om nya mål för form-, arkitektur- och designpolitiken (prop. 2017/18:110, bet. 2017/18:CKrU1, rskr. 2017/18:316).

Utskottet noterar att olika insatser görs med anledning av politiken för gestaltad livsmiljö. RAÄ har sedan 2018 i uppdrag av regeringen att samla och redovisa kunskap om hur kulturhistoriska värden kan integreras och tas till

vara i plan- och bygglovsprocesser. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2020. I januari 2019 tillträdde Sveriges första riksarkitekt vid Boverket med uppgift att arbeta med genomförandet av de arkitekturpolitiska målen. Boverket, som har det nationella samordningsansvaret för att förstärka arbetet hos offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå i fråga om gestaltad livsmiljö och arkitektur har fått i uppdrag att senast den 15 oktober 2020 redovisa till regeringen hur arbetet fortskrider. Vidare utlyste Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Statens konstråd, Boverket, Statens centrum för arkitektur och design samt RAÄ gemensamma forskningsmedel i början av 2020 för är att skapa ny kunskap om och förståelse för hur konstnärliga och kulturhistoriska värden kan stärkas i samhällets gemensamma rum. Projekten ska rymma såväl akademisk som praktisk och konstnärlig kompetens.

I Myndigheten för kulturanalys rapport med statistik över kulturmiljöområdet (Kulturfakta 2020:1) framkommer att uppföljningen av kommunernas hantering av kulturvärden och kulturhistoriska värden inom plan- och byggprocesser är bristfällig. Dock ökade enligt statistiken andelen kommuner med tillgång till antikvarisk kompetens under 2006–2018. 42 procent av kommunerna hade 2018 någon form av antikvarisk kompetens, varav kommuner med egen antikvarisk kompetens utgjorde 28 procent. Vidare har kulturmiljöprogram i kommunerna legat relativt konstant under den undersökta tidsperioden. Andelen kommuner med ett kulturmiljöunderlag som omfattar hela kommunen ligger på ca 35 procent. Myndigheten menar dock att det finns ett behov av att utveckla kulturmiljöstatistiken.

Avslutningsvis noterar utskottet att Stockholms stad, som ett led i sin policy att uppkalla platser efter personer som gjort förtjänstfulla insatser 2010 fattade beslut om att döpa en del av Mynttorget till Tage Erlanders plats. Området ingår inte i riksdagens fastighetsbestånd.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:347 (SD) yrkandena 1–3, 2019/20:401 (C), 2019/20:608 (SD) yrkandena 10 och 12, 2019/20:959 (SD) yrkandena 3 och 5, 2019/20:3048 (M) yrkande 10 och 2019/20:3355 (M) yrkande 27.

Världsarv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en tydlig strategi för vård av Sveriges världsarv, om ökade resurser till världsarven och om att sätta upp det skogsfinska kulturlandskapet på Unescos världsarvslista. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservation 11 (SD).

Motionerna

Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkar i kommittémotion 2019/20:337 på att regeringen tar fram en tydlig strategi och ansvarsfördelning för vården av Sveriges världsarv (yrkande 1), att regeringen ser över resursbehoven för vården av världsarven (yrkande 2) och att regeringen tar fram en tydlig strategi för ansvarsfördelningen i tillförandet av resurser till världsarven (yrkande 3). I motion 2019/20:599 yrkande 8 anför Runar Filper m.fl. (SD) att det skogsfinska kulturlandskapet bör sättas upp på Unescos världsarvslista.

Utskottets ställningstagande

Målet med Unescos konvention om skydd för världens kultur- och naturarv, den s.k. världsarvskonventionen, är att länder ska skapa lagstiftning och förvaltning för att bevara kultur- och naturarvet i sitt eget land.

RAÄ har på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag till nationell världsarvsstrategi i samarbete med Naturvårdsverket och Svenska Unescorådet. Syftet är att ytterligare tydliggöra roller, ansvar och framtida inriktning i arbetet med de svenska världsarven och världsarvskonventionen. I uppdraget ingick också att klargöra och beakta världsarvens betydelse för målen i FN:s Agenda 2030 samt för Sveriges politik för global utveckling.

Rapporten lyfter fram ett behov av att ansvariga statliga myndigheters ansvar och roll inte bara tydliggörs i världsarvsstrategin utan även preciseras i rättsordningen. RAÄ avser att föra dialog med regeringen i ärendet. Organiseringen av arbetet på lokal och regional nivå föreslås vidare ges goda förutsättningar för lokalt och regionalt medbestämmande i världsarvsarbetet. RAÄ för även fram förslag om att formalisera och definiera den s.k. världsarvssamordnare som samordnar regionala och lokala aktörers bidrag i världsarvsarbetet. Förslagen bereds nu i Regeringskansliet och utskottet vill inte föregripa den beredningen.

Sverige undertecknade Unescos konvention om skydd för världens kultur- och naturarv 1985. De 15 av världens ca 1 100 världsarv som finns i Sverige fördes fram under perioden 1991–2012. Det är RAÄ och Naturvårdsverket som har regeringens uppdrag att lämna förslag på platser som kan bli aktuella att sätta upp på världsarvslistan. Sverige beaktar Unescos inriktning från 1999

att bl.a. jämna ut fördelningen av världsarv mellan Europa och resten av världen (skr. 2001/02:171). Därmed är Sveriges ståndpunkt att vara återhållsam med att föra fram nya nomineringar. Utskottet delar den bedömningen.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:337 (SD) yrkandena 1–3 och 2019/20:599 (SD) yrkande 8.

Jakt med löshund

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att göra jakt med löshund till immateriellt kulturarv.

Jämför reservation 12 (SD).

Motionerna

I motion 2019/20:308 anför Magnus Persson m.fl. (SD) att jakt med löshund borde göras till en del av det svenska kulturarvet. Motionärerna menar att en klassning som kulturarv vore en viktig pusselbit för att kunna bevara den svenska löshundsjakten i framtiden och att det därför bör sättas upp på Unescos lista över det immateriella kulturarvet. Kjell-Arne Ottosson (KD) anför i motion 2019/20:700 att frågan om att klassa löshundsjakt som immateriellt kulturarv bör utredas.

Utskottets ställningstagande

Sverige undertecknade Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet 2011. Det är Institutet för språk och folkminnen (Isf) som har till uppgift att utveckla arbetet med hur Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet ska tillämpas.

I förteckningen Levande traditioner registrerar Isf förslag som bl.a. ska spegla mångfald, betona kulturarv som levande och föränderliga, uppmärksamma tidigare underrepresenterade gruppers kulturarv samt undvika stereotypisering och cementering av föreställningar.

Utskottet finner inga skäl att rikta tillkännagivanden till regeringen i enlighet med motionsyrkandena och avstyrker därmed motionerna 2019/20:308 (SD) och 2019/20:700 (KD).

Hågkomst

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en riksomfattande informationskampanj om romernas utsatta situation i Sverige och i Europa och om ett minnesmärke över sovjetmigranternas öde respektive svenska hjältar under andra världskriget. Utskottet hänvisar till pågående insatser.

Jämför reservation 13 (V).

Motionerna

Magnus Manhammar (S) yrkar i motion 2019/20:1228 att regeringen bör undersöka möjligheten att genomföra en riksomfattande informationskampanj om romernas utsatta situation i Sverige och Europa.

Vasiliki Tsoulplaki m.fl. (V) yrkar i kommittémotion 2019/20:141 på att det bör resas ett minnesmärke över sovjetmigranternas öde.

I motion 2019/20:688 yrkar Kjell-Arne Ottosson (KD) att regeringen bör utreda inrättandet av ett minnesmärke för svenska hjältar under andra världskriget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill hänvisa till att Forum för levande historia har till uppgift att vara ett nationellt forum som främjar arbetet med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Myndigheten har särskilt till uppgift att informera om Förintelsen och kommunismens brott mot mänskligheten.

Utskottet noterar i sammanhanget att myndigheten har informationsmaterial om sovjetiska Karelen där Sovjetunionen avsåg att etablera ett socialistiskt mönstersamhälle och om de s.k. kirunasvenskarna, de svenska sovjetpionjärerna samt tidigare emigranter till USA och Kanada, som bosatte sig där.

Utskottet noterar att regeringen i juli 2019 tillsatte en utredning med uppdrag att ge förslag om hur ett museum för att bevara och föra vidare minnet av Förintelsen kan inrättas. Berättelser från överlevande med anknytning till Sverige ska stå i centrum för verksamheten (dir. 2019:36). Likaså beviljas Rörelsernas museum sedan 2018 5 miljoner kronor årligen för etablerandet av ett museum i Malmö med nationellt ansvar för demokrati- och migrationsfrågor.

Utskottet välkomnar även satsningen om 10 miljoner kronor för 2020 för att nationellt öka kunskaperna i skolan och samhället om Förintelsen, brotten mot mänskligheten under andra världskriget och antisemitism. Forum för levande historia, Statens historiska museer, Göteborgs universitet

(Segerstedtinstitutet) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) ska genomföra olika uppdrag med allt från förstärkta utbildningsinsatser med särskilt fokus mot målgrupper som sällan nås av myndigheternas verksamhet till svenskspråkiga tjänster där besökare kan samtala med personer som överlevt Förintelsen genom artificiell intelligens, forskningsöversikt om undervisning i skolan som kan motverka antisemitism och andra former av rasism samt en rapport om antisemitism i sociala medier och andra digitala miljöer.

Vad gäller romernas situation i Sverige och i Europa noterar utskottet att regeringen i december 2019 gav Länsstyrelsen i Stockholms län i uppdrag att samordna, följa upp och genomföra insatser inom ramen för strategin för romsk inkludering, dvs. att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom (skr. 2011/12:56, bet. 2011/12:KU17, rskr. 2011/12:227). I uppdraget ingår bl.a. att genomföra insatser för att öka kunskapen om romsk historia och romers nuvarande livsvillkor respektive ställning som nationell minoritet. Uppdraget ska slutredovisas senast den 24 april 2020.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2019/20:141 (V), 2019/20:688 (KD) och 2019/20:1228 (S).

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under valperioden behandlat motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som tas upp nedan. Detta har gjorts i betänkande 2018/19:KrU7. Riksdagen avslög i enlighet med utskottets förslag motionsyrkandena. Utskottet avstyrker följande motionsyrkanden med hänvisning till detta.

Motion 2019/20:1 av Robert Stenkvist (SD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att straffen för fornminnesbrott ska skärpas.

Motion 2019/20:3 av Robert Stenkvist (SD) yrkandena 1 och 2

I motionen yrkas på tillkännagivanden om att staten bör förklara Uppåkra som riksintresse (yrkande 1) och att staten ska garantera verksamheten vid Uppåkra och i samarbete med stiftelsen och länsstyrelsen starta en musei- och utbildningsverksamhet (yrkande 2).

Motion 2019/20:65 av Magnus Oscarsson (KD)

I motionen yrkas att regeringen bör utreda hur kostnaderna för arkeologin ska minska för kommuner och markägare. Motionären menar att staten borde ta mer ansvar för att minska kostnaderna för byggande.

Motion 2019/20:66 av Magnus Oscarsson (KD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att utreda ett ökat statligt ansvar för Vadstena klostermuseum.

Motion 2019/20:115 av Jonas Andersson i Linköping (SD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande att utreda möjligheten att göra Norrköpings skolmuseum till riksmuseum.

Motion 2019/20:339 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 1

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att uppmärksamma svenskbefolkningen i historiska utvandrabygder.

Motion 2019/20:344 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3

I motionen yrkas på tillkännagivanden om att se över möjligheterna att stärka Institutet för språk och folkminnets (ISOF) arbete med Unescos konvention om skydd av det immateriella kulturarvet (yrkande 1), om att se över hur insamlandet och levandegörandet av de estlandsfinska, finlandssvenska, tornedalsfinska och samiska immateriella kulturarven kan stärkas (yrkande 2) samt att låta Isuf i samråd med Forum för levande historia bygga upp en kunskapsbas kring och utvärdera behovs omfattningen av åtgärder för att bevara och synliggöra synskadades och dövas immateriella och materiella kulturarv (yrkande 3).

Motion 2019/20:355 av Aron Emilsson m.fl. (SD)

I motionen yrkas på tillkännagivanden om hur tillämpningen av de lagreglerade bestämmelserna om god ortnamns sed ska kunna skärpas.

Motion 2019/20:356 av Aron Emilsson m.fl. (SD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att utse 2022 till ett svenskt kulturarvsår.

Motion 2019/20:484 av Anders Åkesson och Per Schöldberg (båda C)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att Glasriket är en nationell angelägenhet.

Motion 2019/20:491 av Peter Helander och Anders Åkesson (båda C)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om mängden kolbottnar med framtida bevarandevärden.

Motion 2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 6

I motionen yrkas på ett tillkännagivande att utöka Forum för levande historias uppdrag.

Motion 2019/20:604 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkande 26

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om kolbottnar.

Motion 2019/20:692 av Magnus Oscarsson (KD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om betydelsen av att skapa en minnesplats eller ett museum över Raoul Wallenbergs gärning.

Motion 2019/20:709 av Mattias Bäckström Johansson och Anne Oskarsson (båda SD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att etablera ett museum för regalskeppet Kronan, regalskeppet Svärdet och amiralskeppet Mars på Öland eller i Kalmar.

Motion 2019/20:801 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 6

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att ge ett riktat uppdrag till Institutet för språk och folkminnen att i samråd med Forum för levande historia samla in och bygga upp en kunskapsbas för framtagandet av ett kulturarvscenter för syn- och hörselskadade.

Motion 2019/20:853 av Johan Andersson (S)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om en mer långsiktigt tryggad verksamhet för Sancta Birgitta klostermuseum i Vadstena.

Motion 2019/20:1054 av Runar Filper (SD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att rädda folkparkerna genom ett statligt bidrag.

Motion 2019/20:1070 av Anders Hansson (M)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om Lunds universitets historiska museum.

Motion 2019/20:1095 av Björn Söder m.fl. (SD)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att staten bör visa större intresse kring Uppåkra arkeologiska center.

Motion 2019/20:1127 av Pia Nilsson (S)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att överväga att undersöka förutsättningarna för statligt bidrag till Sala silvergruva.

Motion 2019/20:1659 av Marta Obminska (M)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att Forum för levande historia bör ges i uppdrag att genomföra en särskild satsning på upplysning om kommunismens brott mot mänskligheten i enlighet med vad som tidigare gjorts inom kampanjen Om detta må ni berätta, i fråga om förbrytelser mot mänskligheten under Förintelsen.

Motion 2019/20:1684 av Runar Filper (SD) yrkande 3

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att utreda hur en statlig upplysningskampanj om kommunismens brott mot mänskligheten skulle kunna se ut.

Motion 2019/20:1852 av Ingela Nylund Watz (S)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om det kristna kulturarvet i sydöstra Turkiet.

Motion 2019/20:1933 av Robert Hannah (L)

I motionen yrkas på att Myndigheten för levande historia ges i uppdrag att stödja kommuner som vill upprätta snubbelstenar.

Motion 2019/20:2136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att verka för att Julita gård får världsarvsklassning.

Motion 2019/20:2576 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att skapa förutsättningar för Skogsmuseet i Lycksele att bli ett nationellt skogsvetenskapligt centrum.

Motion 2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L) yrkande 5

I motionen yrkas på en utredning om hur det museala ansvaret för att dokumentera hbtq-historia i Sverige bäst kan organiseras framöver.

Motion 2019/20:2853 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 9

I motionen yrkas på att synliggöra Sápmi genom att staten uppmuntrar användandet av Ortsnamn och andra namn på platser på samiska.

Motion 2019/20:2953 av Edward Riedl (M)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för att Sverige ska få ett nationellt skogsmuseum i Lycksele.

Motion 2019/20:3043 av Laila Naraghi m.fl. (S)

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om ett minnesmonument för offren i folkmordet i Srebrenica och krigens på Balkan.

Motion 2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 9

I motionen yrkas på att man bör värna det internationella kulturarvet i enlighet med 1954 års Haagkonventions skrivning om att förstörelse av ett folks kulturarv är att anse som ett brott mot hela mänskligheten.

Motion 2019/20:3081 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 2

I motionen yrkas på ett tillkännagivande om Ålarvet på Ålakusten som internationellt kulturarv.

Motion 2019/20:3143 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 3

I motionen yrkas på gemensamma tag för nordisk publicitet och förvaltning i andra länder genom exempelvis museer. Motionärerna refererar till Nordiska museet i Seattle.

Motion 2019/20:3201 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD)

I motionen yrkas på ett starkare skydd för forn lämningar.

Reservationer

1. Museifrågor, punkt 1 (M)

av Mats Green (M), Josefin Malmqvist (M), Magdalena Schröder (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 9 och
avslår motionerna
2019/20:801 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–5 och
2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 10.

Ställningstagande

Sveriges museer är viktiga för både lärande och bildning samt som förvaltare av kulturarv och historia. Vi lägger därför största vikt vid museernas roll som självständiga institutioner och vid att museernas verksamhet ska präglas av kunskapsuppbyggnad och hög kompetens inom respektive ämnesområde. Offentligt finansierade kulturinstitutioner, såsom museer, ska inte politiseras och styras av ideologiska pekpinnar.

Vi är bekymrade över att den förda museipolitiken har lagt ett ensidigt fokus på de statliga museerna och deras uppgift. Det behövs snarare en inkluderande politik som fokuserar på museiväsendets villkor i stort samt ökad samverkan mellan olika museer.

Vi anser inte att fri entré till museer är något som ska styras politiskt. Reformen har i första hand gynnat vuxna innerstadsbor och turister. Varje museum bör, inom ramen för sitt uppdrag, kunna fatta beslut om hur man bäst breddar publiken och når nya grupper. Den digitala tekniken ger också museerna helt nya möjligheter att nå ut, oavsett dag eller tid på dygnet.

Museernas roll som självständiga institutioner är viktig för oss. Vi vill därför inkludera alla museer – statliga, föreningsdrivna, stiftelser, läns museer, enskilda och privata – i statens långsiktiga arbete med Sveriges museer. Vi vill göra det möjligt för de statliga museerna att nå fler grupper över hela landet och att samarbetet mellan skolor och museer prioriteras i det arbetet. Statliga museer bör också kunna överlåta föremål som gåvor till alla museer, oavsett huvudman. Museerna ska vidare ges goda förutsättningar att arbeta med digitalisering, t.ex. genom kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Museifrågor, punkt 1 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Michael Rubbestad (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:801 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–5 och avslår motionerna

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 9 och

2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 10.

Ställningstagande

De svenska museerna förvaltar och förmedlar vårt historiska arv. Det är föremålssamlingar och observationer, samt forskning kring dessa, som är kärnan i museiväsendets kunskapsuppbyggnad. Museipolitikens uppgift måste i alla avseenden vara att sträva efter en evidensbaserad kunskapsförmedling utifrån samlingarna för att undvika att framtidens museer blir plattformar för vissa politiska idéer eller ideologier.

I museilagen (2017:563) föreskrivs att den publika verksamheten vid museer ska vara kunskapsbaserad och det är bra. Det är av yttersta vikt att ogrundade påståenden om våra förfäder, våra omgivningar eller andra områden som är utgångspunkt för museiverksamhet inte sprids av offentliga institutioner, särskilt med tanke på den ideologisering som regeringen ger uttryck för. I proposition 2016/17:116 Kulturarvspolitik uttrycker regeringen följande: ”Att museerna ska främja kunskap innebär att de utifrån sina specifika resurser, i form av samlingar de förvaltar, egen kunskapsuppbyggnad och förmedlingsmöjligheter, ska bidra till kunskap i samhället i stort.” För att förtydliga att museerna bör vila på vetenskaplig grund, och att den information som förmedlas först och främst ska utgå från samlingarna eller annat insamlat material som ligger som grund för museets verksamhet, bör innebörden av ovanstående skrivning föras in i lagtexten.

Vi har sedan en tid tillbaka förespråkat en nedläggning av Världskulturmuseet i Göteborg, framför allt för att museet är grundat i ett politiskt syfte och har en ideologisk inriktning snarare än kunskapsbaserad. Museer bör inte ha politiska mål utöver att vara kunskapsinstitutioner; de ska alltså inte verka för att bevara mångkulturen eller söka motverka främlingsfientlighet. Det är genom att förmedla korrekt information om andra kulturer som museerna kan bidra till ökad förståelse för dessa kulturer genom att de berättar om deras historia.

Vi var och är kritiska till bruket av aktiv samlingsförvaltning, dels för att museilagen inte innehåller några sanktionsmöjligheter om ett museum mot förmodan aktivt skulle sabotera kulturarvsföremål, dels för att destruktion av föremål är en oåterkallelig gärning som kan få ödesdigra konsekvenser för framtidens historieskrivning oavsett hur sällan destruktion av ett föremål äger rum. Vi förespråkar i stället gallring utefter de principer som rådde före kulturarvspropositionen. För att bemöta problemet med samlingar som det allmänna inte mäktar med att hantera vill vi utreda ett system som möjliggör att föremål som gallras omhändertas av privatpersoner eller olika institutioner i en sorts fadderskap. Vi föreslår att en utredning om denna form av föremålsvård och föremålsfadderskap tillsätts.

Sveriges samlade kulturarv är hela nationens gemensamma arv, glädje och ansvar. Därför är tillgången till vår historia viktig såväl på landsbygden som i storstaden, och i alla små och medelstora orter däremellan. Vi ser regeringens reform med fri entré till statliga museer som i grunden vällovlig, men alltför snäv och storstadsorienterad. I stället för enbart fri entré till statliga museer i storstäderna bör det inrättas en fond för öppna museer. Satsningen bör rikta sig till hela landet, både statliga och regionala museer samt stiftelser. Fonden ska kunna användas för att antingen delsubventionera införandet av fri entré, digitalisera eller synliggöra samlingar, utveckla kulturarvspedagogik eller för att marknadsföra och utveckla verksamheten. I det här förslaget involveras museerna själva i arbetet med att tillgängliggöra våra kulturskatter och även stiftelser såsom Nordiska museet och Åjtte samt länmuseerna får möjlighet att äska medel ur fonden.

3. Museifrågor, punkt 1 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 10 och
avslår motionerna
2019/20:801 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–5 och
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 9.

Ställningstagande

När människor utövar eller tar del av kultur föds inspiration, kreativitet och nya idéer. Kultur kan öka människors nyfikenhet också på sådant man inte tidigare var intresserad av eller ens visste fanns. I mötet med kvalitetskultur

växer man som människa. Kulturpolitiken ska därför sträva efter att skapa förutsättningar för människor att lära sig mer om sig själva, sin personlighet, sin förmåga, sina fördomar, sitt sammanhang, sitt samhälle, sin samtid och sin framtid.

Det internationella samarbetet mellan museer och konsthallar möter särskilda utmaningar. För att skapa utställningar som är spännande, nydanande eller ger en bredare bild av ämnet behövs ibland lån från utlandet. Osäkerhet om ett verks ursprung och ägarhistoria kan försvåra sådan inlåning. En annan försvårande omständighet är Tullverkets krav på att museerna gör en deposition motsvarande momsens på värdet av utställningar lånade utanför Europa. Det är ett krav som gör att museer som inte har stora likvida medel eller eget kapital får svårt att kurera utställningar med utomeuropeiskt ursprung.

Regeringen bör återkomma med åtgärder som underlättar på dessa områden.

4. Statligt stöd till vissa verksamheter, punkt 2 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Michael Rubbestad (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:620 av Robert Stenkvisst m.fl. (SD) yrkande 7 och avslår motionerna

2019/20:848 av Niklas Karlsson (S),

2019/20:1521 av Marie-Louise Hänel Sandström och David Josefsson (båda M),

2019/20:2187 av Lars-Arne Staxäng och Sten Bergheden (båda M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:2863 av Anna Sibinska m.fl. (MP) yrkande 1,

2019/20:3184 av Runar Filper (SD) yrkandena 1 och 2 samt

2019/20:3336 av Niklas Karlsson (S).

Ställningstagande

Med inspiration från bl.a. Norge bör en särskild fond inrättas dit privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner ska kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör det traditionella svenska kulturarvet. Det är ett led i vår långsiktiga strävan att stärka kärnan i den svenska kulturen och återupprätta en gemensam nationell identitet. Utöver att bidra med rena ekonomiska medel skulle en

särskild kulturarvsfond också skicka en tydlig signal om att staten värdesätter den svenska nationens historia och kulturarv.

Vi vill därför att staten inrättar en kulturarvsfond.

5. Repatriering av samiska kvarlevor, punkt 3 (M, C)

av Mats Green (M), Josefin Malmqvist (M), Magdalena Schröder (M), Maria Stockhaus (M) och Solveig Zander (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2019/20:3245 av Linda Ylivainio m.fl. (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Samerna är ett av världens urfolk och det enda urfolket i Europa.

Samerna har under många år begärt att svenska staten ska återlämna de mänskliga kvarlevor som finns i statens förvar, såsom på statliga museer och i andra samlingar. Trots detta är det fåtal kvarlevor som återbördats och kunnat begravas. Den 9 augusti 2019 skedde den hittills största repatrieringen av samiska kvarlevor i Sverige. Kvarlevorna av 25 individer återbördades till sin ursprungliga viloplats på Gammplatsen i Lycksele, där de grävdes upp så sent som på 1950-talet.

Samiska rådet i Svenska kyrkan, Svenska kyrkan och Sveriges kristna råd framförde i sitt yttrande till FN:s råd för mänskliga rättigheter inför den tredje periodiska översynen i januari 2020 vikten av att svenska staten skyndsamt utformar ett nationellt relevant och sammanhållet regelverk samt nationell finansiering av repatriering av samiska kvarlevor.

Vi anser att det är angeläget att staten skyndsamt säkerställer ett fortsatt återbördande av samiska kvarlevor.

6. K-märkning av fartyg, punkt 4 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Michael Rubbestad (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:614 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD) yrkandena 32 och 33.

Ställningstagande

Statens maritima och transporthistoriska museer har k-märkt 135 kulturhistoriskt värdefulla båtar och fler är på gång. I Sverige bevaras fritidsbåtar och andra typer av fartyg, exempelvis Sydfart som är ett fraktfartyg byggt 1879 och som fortfarande är i drift. Fartyget blev k-märkt 2013. Genom att k-märka fartyg kan de uppmärksammas, bevaras och brukas i större omfattning. Maritiman består av en unik samling fartyg och är ett upplevelsecenter i Göteborg som representerar årtionden av marintekniska innovationer, geopolitiska händelser och mänsklig kreativitet samt uppfinningsrikedom och yrkeskunskap. Maritiman är därför inte bara ett maritimt upplevelsecenter utan även en central del av Göteborgs flytande kulturarv. En k-märkning av dessa fartyg med tillhörande förmåner ligger till grund för att skydda och bevara maritimt kulturarv.

Vi vill därför utreda möjligheten att ge k-märkta fartyg utökade förmåner. Vi vill även bevara maritimt kulturarv genom en utökad k-märkning av fartyg samt genom utökade förmåner för k-märkta fartyg.

7. Kostnadsansvar vid arkeologiska undersökningar, punkt 6 (KD)

av Hans Eklind (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 55 och
bifaller delvis motionerna
2019/20:1077 av Betty Malmberg (M) och

2019/20:2802 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 38.

Ställningstagande

Ett samhällsbyggande innebär att planera för trygga, ändamålsenliga och vackra miljöer där medborgarna själva tar aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer. Att bygga ett samhälle där alla trivs och känner delaktighet och trygghet kräver en vision om det goda samhället. Denna vision innebär att allt samhällsbyggande ska ske utifrån människans behov av de små, nära gemenskaperna. Man kan i sammanhanget ifrågasätta vilka kostnader eller uteblivna intäkter det är rimligt att enskilda ägare belastas med när det gäller inskränkningar i nyttjandet av mark där det finns större forn- och kulturlämningar.

Jag vill att man diskuterar intrångsersättningens storlek och att den enskildes kostnader vid arkeologiska undersökningar ska vara rimliga och anser att regeringen bör låta utreda detta.

8. Kostnadsansvar vid arkeologiska undersökningar, punkt 6 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:2802 av Robert Hannah m.fl. (L) yrkande 38 och
bifaller delvis motionerna
2019/20:1077 av Betty Malmberg (M) och
2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD) yrkande 55.

Ställningstagande

En bostadsmarknad där fler får plats ökar människors frihet och möjlighet att forma sitt liv och ger bättre förutsättningar för jobb och tillväxt i Sverige. En fungerande bostadsmarknad med mer dynamik är också en bostadsmarknad där fler kan göra en social resa. Dagens svenska bostadsmarknad är raka motsatsen. Den är stängd, oflexibel och i permanent obalans. Nästa lågkonjunktur väntar runt hörnet och prognoserna för nybyggnation faller kraftigt, samtidigt som en mycket allvarlig bostadsbrist består.

Det är viktigt att förekomsten av fornminnen beaktas vid bostadsbyggande och andra arbetsföretag som innebär risk för ingrepp i vårt gemensamma arv från det förgångna. Det måste dock erkännas att det finns en målkonflikt mellan detta och intresset av att pressa byggkostnaderna och öka byggandet.

Arkeologiska undersökningar är ofta kostsamma och förlänger byggtiden. Vid bostadsbyggande finns det vissa möjligheter, enligt förordningen (2010:1121) om bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer, till statsbidrag till arkeologiska undersökningar och övriga åtgärder enligt 2 kap. 13 § kulturmiljölagen. Ett villkor är dock att fornlämningen finns i en äldre stadskärna och berörs av kompletteringsbebyggelse. Om detta villkor inte uppfylls kan inte statsbidrag beviljas.

Jag anser att det bör göras en översyn av bestämmelsen i vilken man överväger att vidga möjligheten till statsbidrag för arkeologiska undersökningar vid bostadsbyggande till alla tätorter.

9. Gestaltad livsmiljö, punkt 7 (M)

av Mats Green (M), Josefin Malmqvist (M), Magdalena Schröder (M) och Maria Stockhaus (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 10,
bifaller delvis motion
2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 27 och
avslår motionerna
2019/20:347 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,
2019/20:401 av Per Lodenius (C),
2019/20:608 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkandena 10 och 12 samt
2019/20:959 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Kulturen genomsyrar samhället på olika sätt, och den tar sig också uttryck genom arkitektur och konst i såväl nya bostäder som offentliga rum. Sverige växer snabbt och Boverket uppskattar att 600 000 nya bostäder behöver byggas till 2025. Det innebär också att nya offentliga rum skapas.

För att värna konst och arkitektur i det offentliga rummet bör vi blicka såväl bakåt som framåt. Det är därtill en fråga som bör ses i sammanhang av byggandets generella villkor. De rivningar som skedde under mitten av 1900-talets andra hälft, och därefter framväxten av det s.k. miljonprogrammet, innebar viktiga standardhöjningar i form av t.ex. rinnande vatten och minskad trångboddhet för många i vårt land. Samtidigt har erfarenheter från denna era visat att trivsel och trygghet handlar om mer än så. Rivningsvågen gjorde

oåterkalleliga avtryck i många svenska städer, och många av ingreppen framstår i efterhand som svårförståeliga.

Denna samtidshistoria bör vi dra lärdom av. Hänsyn måste också tas till lokala förutsättningar och samhällets olika behov. I denna strävan är det dock lika viktigt att bejaka den kraft med vilken miljöer kan växa och utvecklas organiskt, genom enskilda människors samlade krafter. Vid utformningen av nya bostadsområden och offentliga miljöer är det också helt centralt att vårda det kulturarv som finns under jord. För detta ansvarar huvudsakligen RAÄ och länsstyrelserna. Därför är det särskilt viktigt att samverka mellan kommunerna å ena sidan, och RAÄ och länsstyrelserna å andra sidan, fungerar effektivt och att lagstiftningen tillämpas enhetligt.

Vi menar att staten kan spela en viktig roll i att skapa förutsättningar för arkitekter, konstnärer och andra skapande grupper att samverka när nya bostadsområden växer fram och för att sådan samverkan sker tidigt i processen. Staten bör också föregå med gott exempel när offentliga miljöer utformas genom att på ett tydligt sätt koppla ihop byggande, arkitektur och konstnärskap.

10. Gestaltad livsmiljö, punkt 7 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Michael Rubbestad (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2019/20:347 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3,
 2019/20:608 av Roger Hedlund m.fl. (SD) yrkandena 10 och 12 samt
 2019/20:959 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) yrkandena 3 och 5
 samt
 avslår motionerna
 2019/20:401 av Per Lodenius (C),
 2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 10 och
 2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M) yrkande 27.

Ställningstagande

Sveriges kulturmiljöer är i sin vidaste bemärkelse hela vår omgivning, den fysiska miljö vars rum påverkar vår livskvalitet och harmoni. Sveriges kulturmiljöer gestaltar vårt lands historia och utveckling, förmedlar kollektivt minne och bildar referenspunkter som ger varje ort och ställe dess unika karaktär och fascination. Samhällsbyggnad av högt kulturhistoriskt värde –

stationshus, skolor, kyrkor eller äldre landskapsmiljöer – uppåddar lokalt ideellt engagemang och skapar sammanhållning. Varje år visar de turister från hela världen vad Sverige har att erbjuda.

Samtidigt är stödet och den politiska viljan för kulturmiljövården eftersatt, såväl i ekonomiska anslag nationellt som i kommunal kompetens lokalt. I en undersökning av Sveriges Radio 2014 visade det sig att endast en tredjedel av Sveriges kommuner hade en antikvarietjänst, och närmare 40 procent av landets kommuner saknade helt kulturarvskompetens. I RAÄ:s rapport Kulturvärden i planerings- och bygglovsprocesser från 2017 framkommer att två av tre kommuner inte har tillräckliga förutsättningar för att värna kulturvärden i bebyggelsen, och att hela 60 procent av kommunerna inte har tillgång till den antikvariska kompetens de behöver. Allt detta trots att man ska hantera kulturmiljöfrågor inom ramen för både plan- och bygglagen och kulturmiljölagen. Det är allvarligt då kommuner hanterar kulturmiljöers framtid i samhällsbyggnadsprocesser där kunskap om hur kulturmiljövården kan värnas, vårdas och visas är centralt.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att nationella mål och riktlinjer ska främja kulturell planering, att samordningen för att trygga helhetssynen om kulturmiljöerna förstärks samt att en nationell översyn av gällande lagstiftning och kompetens görs för att identifiera eventuella luckor och åtgärdsalternativ.

11. Världsarv, punkt 8 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Michael Rubbestad (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2019/20:337 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och

2019/20:599 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkande 8.

Ställningstagande

Världsarvskonventionen uppmärksammar kultur- och naturobjekt av betydelse för hela mänskligheten och söker få till stånd ett verksamt lagskydd för dessa och skapa garantier för att världsarvsobjekten vårdas till kommande generationer. I och med ratificeringen av världsarvskonventionen har vi en särskild skyldighet som innebär att Sverige som nation har åtagit sig att för all framtid skydda, bevara och vårda världsarven i Sverige. Det har framkommit att det offentliga förståelse för detta ansvar ibland har brustit. År 2011

diskuterades huruvida Förbifart Stockholms planerade anslutning till väg 261 skulle påverka världsarvet Drottningholm till den grad att Drottningholm skulle förlora sin världsarvsstatus. Först efter omfattande protester lovade Trafikverket att vägen ska utformas så att världsarvet inte hotas. Under sommaren 2019 framkom det uppgifter om att världsarvet Birka inte vårdades i den omfattning som krävs. Kritiken framhöll bristande tillsyn och rovgrävningar.

I dag finns ingen tydlig samlad strategi och ansvarsfördelning för vården av världsarven i Sverige. Utöver det behövs tydliggörande av resursbehoven, medelstilldelning och ansvarsfördelning av medelstilldelningen för vården av världsarven. Det är viktigt att samtliga offentliga parter, från lokal till statlig nivå, vet vilka åtaganden de ansvarar för.

Vi vill att regeringen snarast bringar klarhet i dessa frågor så att Sverige kan fullfölja åtagandet att vårda Sveriges världsarv. Vidare vill vi att regeringen verkar för att skydda de sammanhängande skogsfinnska bosättnings- och odlingsmiljöerna som har ringa eller inget skydd. Vi skulle även välkomna ett initiativ från regeringen att föra fram ett nytt världsarv i enlighet med Unescos världsarvskonvention, vilket ska gälla Finnskogen med dess finngårdar i Värmlands län.

12. Jakt med löshund, punkt 9 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), Michael Rubbestad (SD) och Carina Ståhl Herrstedt (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:700 av Kjell-Arne Ottosson (KD) och
bifaller delvis motion
2019/20:308 av Magnus Persson (SD).

Ställningstagande

Alla som i dag utövar jakt är en del av en tradition och kultur som funnits lika länge som det funnits människor här i Norden. Detta är ett kulturarv som jägare i Norden har använt sig av fram till i dag. Dessutom är det oerhört viktigt att få fram bra hundar som kan hjälpa till att hitta skadade djur i samband med t.ex. viltolyckor eller skadskjutningar.

Tyvärr ser vi idag att människan i och med urbaniseringen lever allt längre bort från naturen. Detta leder i sin tur till stor okunskap och vi ser krafter som

vill förbjuda löshunds jakt utan att de ser vilka konsekvenser det kommer att föra med sig.

Ett immateriellt kulturarv syftar till att säkra respekten för och öka kunskaperna om muntliga traditioner, sociala sedvänjor och traditionell hantverksskicklighet. En klassning av löshundsjakten som kulturarv är en viktig pusselbit för att kunna bevara jaktformer med lös hund i framtiden.

Vi menar därför att regeringen snarast bör utreda möjligheten att få till en klassning av löshundsjakten som ett immateriellt världsarv.

13. Hågkomst, punkt 10 (V)

av Karin Rågsjö (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:141 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) och
avslår motionerna
2019/20:688 av Kjell-Arne Ottosson (KD) och
2019/20:1228 av Magnus Manhammar (S).

Ställningstagande

Under 1920- och 1930-talen emigrerade många svenskar till Sovjetunionen. De flesta bosatte sig i sovjetiska Karelen. De lämnade ett Sverige med fattigdom, klassorättvisor och hög arbetslöshet. Många av dem kom från Norrbotten och ibland kallas de därför för kirunasvenskarna. De flesta sympatiserade med och trodde på Sovjetkommunismen. I Sovjet möttes de av armod, förtryck och rättslöshet. Tiotals av dem mördades av stalinismens terror eller gick under i fångläger. En del av de överlevande återvände till Sverige, men trots deras dramatiska och tragiska öden var deras historia relativt okänd fram till 1990-talet då de uppmärksammades i böcker och i andra medier. Vi måste nu se till att berättelserna får leva vidare och att vi minns det som hände.

Jag anser att det bör göras mer för att uppmärksamma dem som emigrerade till Sovjet och för att stimulera oberoende forskning om deras öden. Att sprida kunskap om politisk terror innebär en möjlighet att lära för framtiden. För att hedra de drabbades minne vill jag att ett minnesmärke över sovjetemigranternas öde uppförs i Norrbotten.

Särskilt yttrande

Repatriering av samiska kvarlevor, punkt 3 (V)

Karin Rågsjö (V) anför:

Det har tyvärr tagit allt för lång tid att få upp frågan om repatriering av samiska föremål och kvarlevor på dagordningen hos riksdag och regering. På senare år har det dock hänt en hel del och från Vänsterpartiet ser vi att den vägledning som nu finns framtagen av RAÄ i samarbete med Sametinget är ett viktigt steg i rätt riktning.

Vi är medvetna om det ansträngda ekonomiska läget på många av landets museer men anser att frågan ändå måste få hög prioritet framöver.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:1 av Robert Stenkvist (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffen för fornminnesbrott ska skärpas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3 av Robert Stenkvist (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör förklara Uppåkra som riksintresse och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska garantera verksamheten vid Uppåkra och i samarbete med stiftelsen och länsstyrelsen starta en musei- och utbildningsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:65 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur kostnaderna för arkeologin ska minska för kommuner och markägare och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:66 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett ökat statligt ansvar för Vadstena klostermuseum och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:115 av Jonas Andersson i Linköping (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att göra Norrköpings Skolmuseum till riksmuseum och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:141 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör resas ett minnesmärke över sovjetmigranternas öde och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:308 av Magnus Persson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra jakt med löshund till en del av det svenska kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:337 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en tydlig strategi och ansvarsfördelning för vården av Sveriges världsarv och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över resursbehoven för vården av världsarven och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ansvarsfördelningen i tillförandet av resurser till världsarven och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:339 av Runar Filper m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma svenskbefolkningen i historiska utvandrarbygder och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:344 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka Institutet för språk och folkminns arbete med Unescos konvention om skydd av det immateriella kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över hur insamlandet och levandegörandet av de estlandssvenska, finlandssvenska, tornedalsfinska och samiska immateriella kulturarven kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Institutet för språk och folkminnen i samråd med Forum för levande historia bygga upp en kunskapsbas kring och utvärdera behovs omfattningen av åtgärder för att bevara och synliggöra synskadades och dövas immateriella och materiella kulturarv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:347 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kulturell planering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samordning mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell översyn av lagstiftning och kommunal kompetens och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:355 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur tillämpningen av de lagreglerade bestämmelserna om god ortnamnsred ska kunna skärpas och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:356 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utse 2022 till ett svenskt kulturarvsår och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:401 av Per Lodenius (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta ansvar för konstnärlig utsmyckning vid Tage Erlanders plats i enlighet med motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:484 av Anders Åkesson och Per Schöldbäck (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Glasriket är en nationell angelägenhet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:491 av Peter Helander och Anders Åkesson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mängden kolbottnar med framtida bevarandevärde och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:555 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka Forum för levande historias uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:599 av Runar Filper m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det skogsfinska kulturlandskapet på Unescos världsarvslista och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:604 av Mats Nordberg m.fl. (SD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kolbottnar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:608 av Roger Hedlund m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kulturmiljökompetens och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra traditionsenlig byggnation och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:614 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad K-märkning och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förmåner för K-märkta fartyg och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:620 av Robert Stenkvist m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en kulturarvsfond och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:688 av Kjell-Arne Ottosson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att inrätta ett museum och minnesmärke för svenska hjältar under andra världskriget och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:692 av Magnus Oscarsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om betydelsen av att skapa en minnesplats/museum över Raoul Wallenbergs gärning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:700 av Kjell-Arne Ottosson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast utreda möjligheten att få till en klassning av löshundsjakten som ett immateriellt världsarv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:709 av Mattias Bäckström Johansson och Anne Oskarsson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att etablera ett museum för regalskeppet Kronan, regalskeppet Svärdet och amiralsskeppet Mars på Öland eller i Kalmar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:801 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändringar i museilagen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Världskulturmuseet i Göteborg och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett faddersystem och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om öppna-museer-reformen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla fri-entré-reformen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ett riktat uppdrag till Institutet för språk och folkminnen att i samråd med Forum för levande historia samla in och bygga upp en kunskapsbas för framtagandet av ett kulturarvscenter för syn- och hörselskadade och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:848 av Niklas Karlsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör se över skapandet av ett nationellt centrum med ansvar för samordning av bevarandet av det fotografiska kulturarvet, stöd till kunskapsuppyggnad inom området och förmedling av landets rika fotohistoria och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:853 av Johan Andersson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer långsiktigt tryggad verksamhet för Sancta Birgitta Klostermuseum i Vadstena och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:959 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka kommunernas kulturmiljökompetens och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram förslag för hur lärdomar kan dras av rivningsvågen under 1900-talet och förhindra en liknande rivningsvåg och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1054 av Runar Filper (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att rädda folkparkerna genom ett statligt bidrag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1070 av Anders Hansson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Lunds universitets historiska museum och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1077 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av kostnadsansvaret vid arkeologiska utgrävningar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1095 av Björn Söder m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör visa större intresse kring Uppåkra Arkeologiska Center och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1127 av Pia Nilsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att undersöka förutsättningarna för statligt bidrag till Sala silvergruva och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1228 av Magnus Manhammar (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att genomföra en riksomfattande informationskampanj om romernas utsatta situation i Sverige och Europa och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1229 av Daniel Andersson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bevarandet av fornfynd som inte är begärliga och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1521 av Marie-Louise Hänel Sandström och David Josefsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna det försvarshistoriska arvet som en angelägenhet för hela Sverige och om att se över vilka museer som har statlig finansiering och i vilken omfattning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1659 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Forum för levande historia bör ges i uppdrag att genomföra en särskild satsning på upplysning om kommunismens brott mot mänskligheten i enlighet med vad som tidigare gjorts inom kampanjen Om detta må ni berätta avseende

förbrytelser mot mänskligheten under Förintelsen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:1684 av Runar Filper (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur en statlig upplysningskampanj om kommunismens brott mot mänskligheten skulle kunna se ut och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1852 av Ingela Nylund Watz (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det kristna kulturarvet i sydöstra Turkiet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1933 av Robert Hannah (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheten Forum för levande historia ska ges i uppdrag att stödja kommuner som vill upprätta snubbelstenar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2136 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Julita gård får världsarvsklassning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2187 av Lars-Arne Staxäng och Sten Bergheden (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att tydligt främja det motorhistoriska kulturarvet i Sverige genom statligt kulturstöd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt ta fram lagstiftning som slår fast myndigheters skyldigheter och ansvar för motorhistoriska fordon och museiverksamheter samt till skydd för detta kulturarv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2576 av Elisabeth Björnsdotter Rahm och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att skapa förutsättningar för Skogsmuseet i Lycksele att bli ett nationellt skogsvetenskapligt centrum och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2758 av Barbro Westerholm m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kulturarvsfrågor gällande hbtq-historia och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2802 av Robert Hannah m.fl. (L):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arkeologiska undersökningar i samband med bostadsbyggande och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2853 av Jonas Eriksson m.fl. (MP):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om synliggörande av Sápmi och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2863 av Anna Sibinska m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bevarande, tillgängliggörande och utveckling av konstnärshem och samlingar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2953 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att Sverige ska få ett nationellt skogsmuseum i Lycksele och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3043 av Laila Naraghi m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minnesmonument för offren i folkmordet i Srebrenica och kriget på Balkan och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om museernas roll som självständiga institutioner och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konst och arkitektur i det offentliga rummet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna det internationella kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för internationellt samarbete mellan museer och konsthallar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3081 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Ålarvet på Ålakusten som internationellt kulturarv och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3143 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om gemensamma tag för nordisk publicitet och förvaltning i andra länder genom exempelvis museer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3184 av Runar Filper (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma allmänheten om svenskbefolkningen i Argentina och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevara, levandegöra och samla kunskap om Argentinasvenskarnas dialekter och kulturer och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3201 av Markus Wiechel och Sara Gille (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett starkare skydd av fornlämningar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3243 av Larry Söder m.fl. (KD):

55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över villkoren för inskränkningar i nyttjandet av mark där det finns större form- och kulturlämningar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3245 av Linda Ylivainio m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om repatriering av samiska kvarlevor och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3336 av Niklas Karlsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges varvsindustri är av ett historiskt och kulturellt intresse som förtjänar att bevaras och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3355 av Carl-Oskar Bohlin m.fl. (M):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre utsträckning koordinera krav, exempelvis på gestaltning, mellan kommuner och tillkännager detta för regeringen.